

שמיני (61)

ענין מהות הקרבן

וַיִּקְרַב אֶהֱרֹן אֶל הַמִּזְבֵּחַ וַיִּשְׁחַט אֶת עֵגֶל הַחֹטָאת אֲשֶׁר לוֹ (ט,ח)

השי"ת נשבע להעמיד את העולם וברואיו במדת המשפט (שפטים א'), ואמרו חז"ל (ב"ק נ.): כל האומר הקב"ה ותרן יותרו חייו. ואם כן אם הנפש החוטאת דינה למות, כיצד ניתן להיפטר מן העונש הזה על ידי הבאת הקרבן? נראה לבאר כי גם אם על פי מידת המשפט, מכפר הקרבן על האדם. הרי אמרו חז"ל: "אין אדם עובר עבירה אלא אם כן נכנסה בו רוח שטות" (סוטה ג.), כלומר שצורת האדם מסתלקת ממנו בעת חטאו, והרי הוא דומה ממש לבהמה שאין בו דעת. כאשר מתעורר לבו להיטהר ולשוב אל ה', אזי הוא מתעלה מדרגת בהמה לדרגת אדם. נמצא שאם ייענש 'אדם' זה על עבירה שעשה בהיותו בבחינת 'בהמה', אין זה על פי מידת המשפט. לכן הורתה התורה לאדם להביא בהמה דוגמת היותו בעת חטאו, וזה תהיה כפרתו, כאשר ישתתף בצערה במחשבתו כי ראוי היה לעשות בו כמשפט הנעשה בבהמה. זהו שאמר הכתוב (תהלים לו, ז) "אדם ובהמה תושיע ה'", כי חלק הבהמי שבאדם הוא המושיע את האדם בעת חטאו, לפי שאין הוא ראוי לעונש מצד החלק הבהמי שנמצא יחד עם החלק השכלי שבו. נמצא שאף בהנהגת הרחמים והחסד שנוהג השי"ת עם בוראיו, הבאת הקרבן היא על פי דרך המשפט, כאמור: "מפשטיך תהום רבה אדם ובהמה תושיע ה' "

רב רובין זצ"ל בספרו שנים מקרא בשם "האור החיים הקדוש"

מאת ה' היתה זאת

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֶהֱרֹן וּלְאַלְעָזָר וּלְאִיתָמָר בְּנָיו וְכו' וְאֶחֱיָם כָּל בְּיֵית יִשְׂרָאֵל יִכְפוּ אֶת הַשָּׂרֶפָה אֲשֶׁר שָׂרָף ה' (י,י)

יש להבין, לשם מה היה צריך ציווי מיוחד שבני ישראל יבכו על מות שני בני אהרן, והרי כשרואים אסון כה נורא, ששני כהנים צעירים נשרפו חיים, פורצות הדמעות מאליהן? ואם יש אי מי שאינו מתעורר לבכי בעקבות האסון, וכי אפשר לאצלו לבכות?

יש לומר, שהציווי לא היה לבכות, אלא שיזכרו בבכייהם כי זוהי שריפה אשר "שָׂרָף ה'", כלומר שיבינו כי מאת ה' היתה זאת, ולא יתלו חלילה את האסון בדרך הטבע.

ספר להתענג כתענוגים בשם "רבי יעקב ניימן" זצ"ל

וַיִּזְקְנֵי יִשְׂרָאֵל (ט, א)

אמר רב עקיבא, נמשלו ישראל לעוף, מה עוף אינו פורח בלא כנפים כך ישראל אין יכולים לעשות דבר חוץ מזקניהם (ויק"ר פי"א, ח)

אמרו חז"ל "נמשלו ישראל כעוף", ישראל דוקא, לומר לך שאומות העולם שונים במהותם מעם ישראל, ושלא כמו ישראל, הם יכולים לעשות ולפעול כאוות נפשם גם בלי "זקנים", ואין בכך כל גריעותא. כשם שהבהמה והחיה ממלאות את תפקידן בשלימות גם בלא כנפיים, והאיבר הזה כלל לא נחוץ להם, כך גם אומות העולם יכולים למלא תפקידם בלי "זקנים". לעומת זאת, ישראל משולים ל"עוף", שאם איבד את כנפיו הרי איבד את עיקר חיותו, ולא עוד אלא שגרוע הוא אף מן הבהמה, כי אף ללכת לא יוכל.

זהו טיבם ומהותם של ישראל. אם אינם מחוברים ל"זקנים" הרי הם מאבדים את עיקר חיותם ואינם יכולים לעשות ולפעול מאומה. ולא עוד אלא שבלעדי ה"זקנים", גרועים הם אף יותר מאומות העולם.

טללי אורות בשם רב חיים שמולוביץ "שיחות מוסר"

אהרן הוא המצוה על הקרבן

וְאֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תִּדְבֹּר לֵאמֹר קָחוּ שְׁעִיר עִזִּים לְחֹטָאת וְעֵגֶל וְכֶבֶשׂ בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם לְעֹלָה (ט, ג)

משה רבינו אומר לאהרן שיקח עגל בן בקר לחטאת ואיל לעולה, זה הקרבן שלו. "וְאֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תִּדְבֹּר לֵאמֹר", אהרן הוא זה שידבר אל בני ישראל. בכל התורה כולה משה הוא המדבר, כאן לא. משה מבקש מאהרן שהוא יצוה על בני ישראל: "קָחוּ שְׁעִיר עִזִּים לְחֹטָאת". אומר ה"כלי יקר": מה שצוה משה לאהרן שידבר אל ישראל ולא ציוה הוא בעצמו להם, לפי שרצה משה להראות לכל ישראל שאהרן נקי מן חטא העגל, דאם לא כן, איך יצוה הוא להם קחו לכם עגל לכפרה, והרי יאמרו "טול קורה מבין עיניך".

משה רבינו רצה בְּמִכְנֵן שאהרן הוא יהיה הַמְצִנֶּה לעם ישראל להביא קרבן על העגל, להודיע שמה שהוא עשה את העגל זה היה לשם שמים, כדי שחלילה לא יתחייבו ישראל כליה, כמו שחז"ל מבארים.

יחי ראובן

מודה על האמת. וישמע משה ויטיב בעיניו (י, כ)

וברש"י: הודה ולא בוש וכו', שמעתי ושכחתי.

רבי יחזקאל משינווא מסביר את הענין ואומר שמה רבינו הרי היה כליל המידות ושלמות, ולכאורה איך היה באפשרותו לקיים את מידות "ומודה על האמת", הרי שמע הכל מפי הקב"ה בעצמו, ואיך לא יודה לו? לכן סיבב השי"ת בענין החטאת, שישכח את הדין, ותהיה לו על יד כך הזדמנות לקיים את המידה הנ"ל, ולהודות על האמת. מה למדנו מכאן? לפעמים אין אנחנו מבינים את הנהגת השם בעולם, ונראה לנו שאם היו שואלים אותנו כיצד לנהוג, היינו אומרים אחרת... אבל בסופו של דבר יתברר לכולנו שהנהגתו של הקב"ה היא הנכונה והאמיתית מכל, שכן רק הוא, יודע את הנסתרות, ובקי בכל הוויות העולם, ולכן רק הוא יודע כיצד לנהוג עם כל אחד מאתנו. גם בעניינו של משה רבינו, ראה הקב"ה לנכון לסבב את החטאת, כדי להביא את משה למידת, ומודה על האמת, ולהוסיף שלמות על שלמותו המוחלטת. אדם חושב שהוא יודע מה טוב לו, ומה טוב לעולם, אבל במקרים רבים הוא טועה. ועליו לדעת שהשי"ת יודע יותר טוב מכולנו מה היא הטובה שתצמח מכל ענין וענין, ולכן אל לנו להצטער על שום דבר המתרחש תחת השמש. נדע ונאמין שהכל יצא מתחת ידו של הבורא, והכל לטובה.

ספר ברכי נפשי מאת הרב זילברשטיין שליט"א

וְאֵת הַחֲזִיר כִּי מִפְּרִיס פִּרְסָה הוּא (יא, ז)

יש להתבונן מדוע החזיר אשר הוא הסמל של הטומאה והשיקוץ, דווקא אצלו ימצא סימן טהרה? יש ללמוד מכאן רעיון מוסרי מחודש: ענין זה הוא ללמדנו עיקר גדול בעבודת ה'. הנה פעמים מרגיש האדם קושי גדול בעבודתו יתברך, וחש כאילו דוחים אותו מן השמים מן הקדושה בסיבות שונות, וכאילו אין חפצים בו ובמעשיו, וחושב להתייאש ולהרפות מעבודתו. אמנם צריך האדם גם במצב זה להמשיך ולהתחזק בכל מאמצי כוחו ולא להרפות ח"ו כלל ועיקר, ולדחוק עצמו לתוך הקדושה, ולא להשגיח על הרגשותיו אלה, כי אין זה אלא נסיון מן השמים שמנסים לראות איך עובד את ה' במצבים הקשים ביותר. ענין זה יש ללמוד מן החזיר, כי טבע החזיר הוא, אף שמגרשים אותו בנזיפה, חוזר הוא ונכנס לאותו מקום שהיה ואין מועיל כנגדו שום דחיה, וזה הסיבה שנקרא שמו חזיר, לשון חזרה, דכל פעם שדוחים אותו חוזר חלילה. ומטעם זה יש לו סימן טהרה ברגליו, להורות, שאף שכל גופו טמא, מכל מקום מרגליו יש ללמוד ענין טוב לילך למקום שדחו אותו ולא להתייאש בכל מצב שהוא, אלא תמיד לחזור למקום בו עמד, אפילו אם ח"ו נכשל וחטא.

להתעזר באהבתך בשם ספר "ארון עדות"

הלכה: אכילה לפני ספירת העומר

כתב המ"ב (סימן תפט סקכ"ג): יש לנו להחמיר שלא לאכול מחצי שעה הסמוך לספירה והלאה וכו', אך במקום שהשמש קורא לספור אין להחמיר בקודם זמנו, וכתב הפסקי תשובות (אות טז), כ"ה הלשון במג"א (סקי"א), ובשו"ע הרב (סעיף יז) ועוד אחרונים, ומלשון זה משמע שרק שעה לפני צאת הכוכבים מועיל קריאת השמש, וה"ה שומר ומנין קבוע, אבל לאחר שהגיע הזמן אין מועיל להתיר האכילה לפני ספיה"ע ע"י העמדת שומר או מנין קבוע, ויש מתירים, שלא מסתבר לומר שספירות העומר, שלרוב הפוסקים בזה"ז היא מדרבנן, תהיה חמורה מק"ש ותפילה שמועיל להם העמדת שומר ומנין קבוע. **פסקי תשובות חלק ה'**

פתגם: קנה לך חבר רק אם הוא שוה את המחיר

ספר "שמחלה"

חקירה: הפרת נדרים

הפרת האב, משום שכל הנודרת על דעת אביה היא נודרת, או שהיא מדין כיבוד אב (שו"ת הרשב"א ח"ד שי ד"ה וכיוון: נדרה על דעת אביה, שלמי נדרים, בקונטרס מילואים לשלמים שבסופו ד"ה והנה, דעת הרמב"ם: כיבוד אב.

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: אילו פינו מלא

עני אחד נקלע לסעודת שבת בביתו של עשיר קמצן. הגישו לבעל הבית צלחות מלאות וגדושות בשר ודגים, ואילו לעני הגישו מנות זעומות, כשיעור כזית. לאחר שהעשיר מילא את כרסו פתח בזמירות של שבת. "נו", זירז את אורחו שישב דמום ולא פצה פיו. מדוע אינך מזמר זמירות של שבת? השיב לו העני: וכי שכחת מה שאנו אומרים בתפילת של שבת: אילו פינו מלא שירה וכו'.....

ספר "חד וחלק" חלק ב'

שבת שלום!

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, דניאל בן רחל, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים. לזיווג טוב לשלמה בן אסתר.

לעילוי נשמת של ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל

